

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 3 frt — kr.
Félévre . . . 1 „ 50 „
Negyedévre . . . — „ 75 „
Egyes szám ára 6 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSÉTT, Mária-utca 1. sz.

hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó föl-
szólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(Népies kiadás.)

Szerkesztői iroda:

PÉCSÉTT, Mária-utca 1. sz.
hová a lap szerkesztői részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratok vissza nem adat-
nak.

Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek
föl.

Megjelen vasárnaponként

Fellendülés minden téren.

A hatvanhetes kiegyezést és az annak alapján uralkodó kormányokat támogató párt hívei az ellenzéki támadások ellenében büszkén szoktak hivatkozni arra, hogy a kiegyezés, meg az azóta gyakorlatba vett kormányrendszer mégsem lehet oly rossz, mert ime, ha visszatekintünk a kiegyezés óta, különösen pedig a Tisza-féle Pálfordulás által megteremtett „szabadelvű párt“ uralkodása alatt lefolyt időszakra, el kell ismernie mindenkinek, hogy Magyarországon mily óriási fellendülést tapasztalhat minden téren, a mely méltán kelti fel a művelt külföld bámulatát és szomszédaink irigységét.

Hát az igaz, hogy ez a párt, a melynek már elnevezésében is évtizedeken keresztül egy nagy hazugság rejlett, pontosan értett hozzá, hogy hinteni a világ szemébe, Potemkin-falvakat mutogatni, rendezett viszonyokat, fejlődő jólétet hazudni oda, a hol valójában gazdasági hanyatlás és növekvő pauperizmus ütött tanyát.

Ebben a részben ügyesen sajátította el a bukni készülő kereskedő politikáját, a ki fényesen rendezi be üzletét, nagy háztartást visz és kézzel-lábbal veri a reklám nagy dobját, hogy csak minél több adósságot csinálhasson.

Mikor a mezőgazdasági termények árai

rohamosan alászálltak, bortermelésünk csaknem teljesen tönkrement, ipar és kereskedelem az általános pénztelenség mellett pangásnak indult: a magyar állam óriási beruházásokat csinált — puffra, hallatlan magasra emelte budgetjét s e mellett mégis helyreállította államháztartásának pénzügyi egyensúlyát s mindezek koronájául elérkezettnek látta az időt a valuta rendezésére, a mi minden körülmények közt valamely állam egészséges gazdasági viszonyainak legbiztosabb fokmérője.

Hogy azonban mindez miféle eszközök segítségével volt elérhető, azt legjobban érezte a misera ples contribuens — a szegény adózó nép.

A jövedelmezőségének csaknem felét elvesztett föld adója az új kataszter alapján tíz millió forinttal emeltetett; az alig tengődő iparos, kereskedő három évenként valóságos élet-halál harcot küzd az állami közegek adófelszólási törekvéseivel s a kereset adó a kereseti viszonyok határozott rosszabbodása mellett nyolc év alatt 12 millióról 20 millióra emeltetett; a közvetett adók óriási arányokat értek el, még pedig nem a fogyasztás emelkedésével, hanem mindig új tárgyak megadóztatásával s a meglévő fogyasztási adók mechanikus emelésével, s hogy ezek a felszólított közvetett adók meg is hozzák az előirányzott összegeket, ránk szabadították az olasz borokat és ezzel mesterségesen tönkretet-

ték Magyarországon a szállórekonstrukció költséges munkáját.

A fényes államháztartási eredmény tehát csak úgy volt elérhető, hogy nemcsak a gyapjút nyirták, de a bőrt is lehúzták: nemcsak a jövedelmet vitték el az adózótól, de megtámadták az adóalapul szolgáló tőkét is.

Mindezt lehetett leplezni a számok ügyes csoportosításával, de a valuta rendezési kísérlet balsikere lerántotta ezt a leplet a sivár valóságról: ez kérelhetlenül bebizonyította, hogy az a hánytorgatott fellendülés nem egyéb üres szemfényvesztésnél.

Nagy áldozatok árán, nagy kamatu kölcsönpenzen beszereztük az arany készletet, de a pénzügyminiszter kénytelen ráülni a kasszára, mert a mint forgalomba bocsátja az aranyat, az rögtön vándorol ki a külföldre; az egész valuta rendezési komédiából tehát az a hasznunk van, hogy fizetjük a zár alatt tartott aranyat a busás kamatját s a zsebeinket nikkellel, meg rossz ezüsttel megterhelve ámitjuk magunkat, hogy van aranyvalutánk.

Ez alatt pedig szegényedik és pusztul a föld népe, a minek valóban elszomorító tanubizonyságát szolgáltatották Baranyamegye közigazgatási bizottságának szakelőadói a kormány számára készített évi jelentéseikben.

Az állami feladatot képező teendők

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

A „Henneberg“ Zürichben.

Az interlakeni Victoria szállodában történt. A pincérek már rég elvégezték az utolsó tányérváltást és a terem ajtaihoz húzódtak vissza. A társaság legnagyobb részét kész volt az utrakelésre, csak néhány hölgy és ur ült még a csemegénél és tekete kávéjánál, abban a bizonyos apathikus ebédutáni hangulatban, melyben az ember nem szívesen beszél, de annál később másokat meghallgatni, — ha ugyan érdekes témáról van szó.

A svájci szállodabeli társaságok örökké alkalomszerű motívumával foglalkoztak: hegyi tourokkal, Tartarin-szerű fölszereléssel, jég-hasadékokkal, hóviharokkal, lavinákkal és más veszélyes dolgokkal, melyeket az utas, ki azokat átélte, nem győz eléggé kiszínezni.

— A Jungfraura sohasem mennek föl nők? — kérdé az egyik szőke szépség, ki nagy hajlamot mutatott ennek megkísérlésére.

— Csak nagy ritkán — viszonzá egy jovialis öreg ur, kinek nagy intelligenciát eláruló feje, mindig nyitott jegyzőkönyvecskéje és szokásszerűleg kézbentartott irónja mindjárt elárulták a zsurnalisztát.

Ez a nehéz mászó-párti a férfiaknak

van fentartva; különben is Svajcban csak egy „hegy“ van, melyet a hölgyek kedvelnek és a szenvedélyesen szeretnek.

— Ez valószínűleg a Grindel erdei Glecser, melyet könnyű hozzáférhetősége miatt Bädcker is „a hölgyek glecserének“ nevez?

— Nem találta el Nagysád, mert én „Henneberg“-et értettem!

Mindenki nevetett.

— Hiszen — szól a társaság egy nőtagja — ez a ruha, melyet viselek, szintén tőle való.

— Menyasszonyi ruhám is tőle való — jegyzé meg egy másik fiatal hölgy — és a társaságbeli hölgyek mindegyike sietett tapasztalatai elmondásával, folyton selyemruhákról beszélve, melyek majd így, majd úgy alakították át az évek során át, mert hát „a Henneberg féle selymek sohasem avulnak el.“

Az áru érdekességét kölcsönzött készítőjének is.

— Ismeri őt személyesen? — kérdék többen a zsurnalisztát.

— Mindenesetre. Mint zsurnaliszta hatóság ajánlat után alkalmat nyertem ezen világcég egész gépezetének a megismerésére.

— Beszélje el — kiálták a társaság tagjai — mert fölséges lehet egész éven át bársonyban és selyemben dolgozni.

— Ugy van — mondá a zsurnaliszta — a selyem pompás dolog; pompás, a mint

készül, és pompás, midőn már teljesen kész. A nőket csábítókká, a férfiakat gyöngékké teszi. Nincs elragadóbb, mint egy szép nő, hódító, ragyogó selyembe öltözve; a szövet nyugtalan játszadozó fénye, a ráncok susogása, az a meghatározhatatlan frou-frou, melyek a selyemnek sajátja, bódítólag hat.

A szép nő selyemben még varázslóbb hatású, a kevésbé szépnek pedig bizonyos pikáns csábító kölcsönöz. De Genlis aszony kissé frivol mondását „A férfiak több sikerrel dicsekedhetnek, ha bátrabbak lennének“ hajlandó volnék oda variálni: „A nők biztos sikerre számíthatnának, ha selyembe öltöznének.“

A társaság újra mosolygott, de már óhajtott hallani a sokat emlegetett „Henneberg“ közelebbi ismertetését.

A hírlapíró folyton játszva ironjával, mintha saját szavait akarná jegyezni, engedett az általános óhajnak.

Elsőnek egy kis vázlatot bocsátott előre. A zürichi palotaszzerű kettős épület 8000 négyszögletű területű raktáraiban ezer és ezer selyemszövet fekszik felhalmozva minden gondolható minőségben színben és rajában, majdnem megbecsülhetetlen értéket képviselve. Kényelmes lépcsők vezetnek föl az első emeletre. Az egyik oldalon vannak a „bársony és plüs-osztályok“, ezek mellett közvetlenül fekszik a „minta osztály“, melyben egyész sereg leány gépekkel vágja, fűzi és

elvégzésére az állam részéről megfelelő erőkről nem történt gondoskodás, — mondja az alispáni jelentés — a kivándorlás nagy mérveket ölt, különösen ott, hol a nép eddigelé szőlőműveléssel foglalkozott, mert most már megélhetésének feltételeit nem találja meg régi otthonában.

Igy szól a hivatalos jelentés a termékeny Dunántúl vidékeiről; milyenek lehetnek a viszonyok a kopár felföldön, vagy a bérce Erdélyben!

Pusztító járványok tizedelik a népet — jelenti a megyei főorvos — s nincs rá mód, hogy ez megakadályozható legyen, mert az óvó rendszabályok költségeit az állam egészen a községek nyakába varrja, ezek a filoxera, állatjárványok, silány termések és rosz terményárak által elszegényedett, lakosságukban is megfogyatkozott kisközségek pedig inkább eltitkolják a körükben pusztító járványokat, semhogy a védekezési költségekben újabb elviselhetlen terheket legyenek kénytelenek viselni.

Az emberélet Magyarországon még mindig a legolcsóbb portéka, avagy nem boszantóan nevetséges-e az, hogy Magyarországnak csaknem 500 milliót kitevő költségvetésében a járványok elleni védekezésre csak 5000 forint jut akkor, a mikor különösen a gyermekeknek egy ijesztően nagy kontingense esik évenként áldozatul a már állandósult járványoknak.

Az egyetlen, valóban reális fellendülés, a mit a hatvanhetes alapon álló kormányoknak köszönhetünk, a költségvetés óriási növekedése. Államháztartásunk kiadásai 1868-tól 1895-ig 130 millióról 468 millióra emelkedtek, de fordított arányban fejlődött vissza az általános népjólét s gyér lakosságu hazánk csaknem elsővé lett a kivándorló rajokat kibocsátó államok közt.

Ezeket az adatokat és jelentéseket állítsa ki a kormány a millenniumra, hadd nyerjen igaz fogalmat a külföld Magyarországra fellendüléséről.

Mi ujság?

— (Monstre jelentés.) A 10-én délelőtt megtartott vármegyei közigazgatási bizottsági ülésen en block elfogadták az egyes szakelődőknek jelentéseit, melyek a lefolyt 1895. évi működésre vonatkoznak és tulnyomólag statisztikai adatokat tartalmaznak. A vonatkozó miniszteri rendelet meghagyása szerint azonban az egyes szakelődők befoglalták esetleges javaslataikat és észrevételeiket, melyek a főjelentésben összesítve fognak a miniszterelnökséghez fölterjesztetni és pedig nyolc példányban, hogy minden egyes reaszort miniszter megkapja a maga illetőségét úgy a száraz statisztikai adathalmazból, mint a javaslatokból és észrevételekből. Az alispáni jelentés hat sűrűn tele irt ivot foglal el. Érdekesnek találjuk ebből a következőket kiemelni: „A törvények végrehajtása s főként a legutóbb életbeléptetett törvények végrehajtása annyiban ütközött nehézségekbe, a mennyiben a közigazgatási közegekre rótt, mégis nagyobb részt állami feladatot képező teendők elvégzésére az állam részéről megfelelő erőkről nem történt gondoskodás.” A járási hatóságok szaporítását szükségesnek tartja a jelentés. A községi pótdadók 1895-ben 249.109 frtra rugtak. Legjobban terhelt községek a következők:

	Áta földadónál 75%	egyéb adóknál 76%
Uj-Bezdán	72	75
Veji	49.2	57
M.-Bóly	50.1	46
Geresd	54.1	60
Pusztafalu	51.1	61
Bisztrice	60.2	61
Gödre	51.5	47.2
Husztót	72.5	53.5
Bükösöd	55.8	63.4
Csebény	60.1	64.1

„A közérkölciség állapotában rendkívül figyelemreméltó jelenség a megye

jobb módu, magyarok által lakott, valamint a hegyháti járás egy-két német községében divó egy gyermek rendszer.” A csendőrség létszáma éppen nem megfelelő. A kivándorlás — csaknem kizárólag Slavoniába — nagy mérvet ölt, különösen ott, hol a nép eddigelé szőlőműveléssel foglalkozott. A pénz-üg y i g a z g a t ó öt ives jelentése még februárban kész volt. Csupa számcsoport az egész, a melynek összesítését annak idejében közöltük volt lapunkban. Sokkal érdekesebb a főorvos jelentése, melyből kiemeljük a következőket: „A szülészeti állapot nem felel meg a jogos követelményeknek. A vármegye területén csak 50 okleveles baba létezik, több mint 330 község szülészeti segély dolgában egészen a tanulatlan parasztbábáknak van kiszolgáltatva.” — Rendszeres bábaképző intézet felállítását hozza javaslatba Pécs ett. A difteritisz járvány nagyon gyakori volt és a népszaporodást komolyan veszélyezteti. Nagy hibának tartja a jelentés azt, hogy az óvó eljárásra szükséges költségekről gondoskodva nincsen. Az alig néhány száz forintnyi költségvetéssel dolgozó, a filoxera, házi állatainak betegségei silány termések és rosz terményárak által nagyon is elszegényedett, lakosságukban is megfogyatkozott kis községeink sehogy sem képesek, és elégtelen javadalmazása mellett a vármegye is képtelen arra, hogy a fertőző kórok sikeres leküzdésére szükséges százakra, de néha ezerekre menő pénzösszegeket előteremtsek, a minek meg természetes következménye, hogy az új kiadásoktól remegő népünk minden lehető utat módot, eltitkolást, letagadást fölhasznál, csakhogy a költségektől meneküljön. Bizonybizony, ezek a jelentések eléggé kiáltóan demonstrálják, hogy pusztulunk, veszünk és nem igen hiszszük, hogy akadjon vármegye, mely árnyék nélkül volna képes bemutatni a fényt, melyből kormányunk kieszkosoruja készül. Szegényedünk, az adók elviselhetet-

látja el címkékké a mintákat. Ezt a helyiséget követi az exportra szánt szövetek szétküldési helyisége, végül pedig a könyvvezetés és a — „kassza”. A felsőbb emeletben, hol a nyers selymet váltják be, van hirdlap-hirdetési és magániroda, az aruátvitel és ellenőrzés és a legfőbb, a „mintázó-terem”. Profán szem ide rendes körülmények közt be nem tekinthet; annai kitüntetőbb volt a kivétel, melyben csakélyességem részesült. Henneberg ur megmutatta a nagy lyoni selymfestők mintakönyvét, kiknél gyárai számára sok selymet festet. Ezekben körülkelül 6000 különböző színvegyület skálaja látható! Minden kigondolható selyemszövet 1000 és 1000 próbája fekszik itt köröskörül — itt komponálják az „Ujdonságokat” s itt állapítják meg a színeket, melyek fél évvel később a világ összes piacain megjelennek. Mindez rám is ki pedig az egészben nem vagyok érdekel, meglepő hatással volt, hát még mily érzelmeket keltett volna Önökben, hölgyeim?

A kijáratnál Henneberg ur fogata várt ránk, melyen a gyárba najtottunk. Vendégszerető házigazdám a gyönyörű vidék filozofálásra ragadta.

— Mit értünk tulajdonképen a szerencse fogalma alatt? — kérdé elmélázva. — Ha az életben vissztük valamire, az emberek könnyedén rámondják; „szerencséje volt”, mintha bizony az ember támlásszékben ülve

várhatna a szerencsére, s mintha ez a „szerencse” nem reggeltől estig való munkát, a zaklatás napjait, munkában átvirasztott éjeket és a nyugalomról és gyönyörrel való lemondást jelentené! A „szerencse” első zorban kétségkívül kiváló képesség, a mihez szívós erélynek és acélos munkabírásnak kell járulnia. Üzleti szellem és következetes ragaszkodás a kitűzött célhoz, velem született tulajdonságok. Nyolc éves voltam, midőn első üzletemet megalapítottam, Görhitz néhány kávéházban fidibuszt árulgatva. Ennek atyám néhány nap mulva pár derekas ütleggel végét szakította. Kilenc éves koromban lemondtam a kávési kifimról hogy annak megtakarított arán órat vegyek magamnak, mit atyámtól, ki 900 márka évi fizetéses adó tiszviselő volt, nem várhattam. Mily büszke voltam, midőn három év után az aranyes szegélyű ezüst anker-órát sajátomnak mondhattam! Későbbi nagy sikereim egyike sem volt oly édes, mint ez. De megérkeztünk.

„Kit az Isten szeret, annak Zürichben ad házat” Már a középkorban gyakran emlegetett ezen mondás jutott eszembe, midőn az óriási gyártelephez, mely a zürichi tó mellett, annak legszebb helyén terült el, megérkeztünk. Három pompás épület két óriási gőzkéménnyel, minden vörös téglá és gránitkőből építve.

A gyár igazgatósága várta a honöröket. Az ajtók „Tilos a bemenet” felirata ránk

nem birt érvénynyel. Először a nyers selymek termébe léptünk. Mily pompás az ily nyers selyem! Az a simaság, puhaság, gyöngedség, mintha csak simogatásra és szeretkezésre lenne teremtve. Még most is sajnálom, hogy Henneberg-től nem kértem egy fonadékot emlékre. A festett selymek termében számtalan kosarban és jahorgokon lógnak ezek. Mily varázsa a színeknek, mily ésbontó ténye a selyem fonatoknak — és mily érték, melyet együttesen képviselnek! De tovább! Egy nagy terem következett, melyben a szövőszekekből érkező selyemszöveteket átnézik, címkézik és számozzák és friss selymet adnak ki szövés alá.

Távoli vizesés egyenletes zajához hasonló hang készített elő arra, hová ezután jutottunk, a szövő teremre. A zaj, a szeditő össze visszaság megállított. Balról az orsógépek, ezer és ezer kis faorsóska, melyek gőzerőtől hajtva, bámulatos gyorsasággal torogtak. Ha egy vékonyka selyemszál megszakad, az illető kis orsó magától megáll és a munkásnok egyike gyorsan otterem, hogy a hibát kiigazítsa. Odobb álltak a nagy fonógépek, melyek nagy motólaikkal a selyemszövetek „láncait” készítik.

Eltelkintetem fölöttünk: minden foggott, hullámozott, mint a tenger hulláma, ragyogva a legszebb színekben, mintha görög-tűz világítaná meg. Selyem és selyem, a merre csak tekint a szem; vakító, ésszavaró

lenek, a földnépe kivándorol, a halálozási arányok abnormisak, bizony ide nem írott malaszt, hanem radikális segítség kellene.

— **(Kinevezések.)** Ujváry Sándor, pécsi pénzügyigazgatósági segédtitkár a nagybecskereki pénzügyigazgatósághoz titkárrá nevezett ki. Helyébe Grineus György beregszászi pénzügyi fogalmazó jön.

— **(Katonai hír.)** Freund Lajos pécsi 8. honvédszázadbeli tartalékos állatorvosi gyakornok és Barla Zoltán, pécsi 19. honvédszázadbeli tartalékos hadnagy a honvédség kötelekéből elbocsájtattak.

— **(Áthelyezett segédlelkészek.)** Kirschane Ödön püspökbogádi és Mason Lipót püspökszenterzsébeti róm. kath. segédlelkészeket az egyházmegyei főhatóság kölcsönösen áthelyezte.

— **(Választói értekezletek.)** 8-án délután a IV. és V. kerületbeli választó polgárok értekezleteket tartottak a megejtendő városi bizottsági tag-választás tárgyában. Az V. kerületbeliek a sörház utcai Scholz-féle sörcsarnokban gyűltek egybe d. u. 3 órakor Simonfay János országgyűlési képviselő elnöklété alatt, ki hangsúlyozta, hogy a választó-polgárok oly férfiakat választanak bizottsági tagokul, kik a város közgyűlési termében nem a maguk vagy hozzátartozóiknak érdekeit, hanem tisztán a város jól felfogott érdekét szolgálják, a kik a rájuk ruházott megbízatást hiven és szorgalommal teljesítik is és a kik kipróbált hivatásosok, a melyhez a kerület polgárságának zöme tartozik. Az értekezlet ezután megállapodott abban, hogy Károly Ignác és Járányi József kilépett bizottsági tagokat újból való megválasztás végett kijelöli, az elhalt Buregh Antal helyébe egyhangulag dr. Miltényi Miklós ügyvédet jelölték. A kilépett Lill János és Konec András a folyó évre összeállított választói lajstromból kimaradván, ezek helyett új tagok jelölése vált szükségessé. Hogy ez a jelölés lehetőleg a közhangulatnak megfelelő

létvénnyel. Jobbról a vasszerkezetű szövőgépek, szintén gőzerővel hajtva, ide-oda röpdülő hajócskákkal, zugás-bugás, hatalmasan lüktető élet ezen en miniatűr világban. Itt csak sima selyemszöveteket gyártanak; egész pontosan meg lehet figyelni, mint növekedik a szövet centiméterenként, minden lökessel egy picinyke darabkát; egy ilyen szövőszék 8–16 métert szolgáltat naponként.

Egy emeleti teremben állnak a méltóságos nagy fonalgépek, melyeken a szövetek „láncok” készülnek a zugolyfa részére. Az igazgató mutatott egy ily „selyem láncot”, mely 60 centiméter szélessége mellett is 18.000 selyemvonalat tartalmazott. A szövőszékek legérdekesebbjei és legkomplikáltabbjai a Japuar-szövőszékek, melyekben az értékes damaszt és brokát-szövetek készülnek; különösen nehéz szöveteket használnak a jobb minőségű, egyszínű szövetek készítésére.

Különben a Henneberg cég egész sereg kézi szövőt is foglalkoztat, kik a környékbeli falvakban és parasztházakban száz és száz szövőszékkel dolgoznak; mert nem minden szövetet lehet mechanikus uton, vagyis gőzerővel előállítani.

Henneberg ezután még magánirodájába vezetett be. A lángész hajlama a rendetlen ségre, itt is észlelhető volt; selyem-minták, tervek, kartonok, szín-mintakönyvek, szivar-skatulyák heverték tarka összevisszaságban, noha a gyártulajdonos nagyban erősítette,

lőleg történhessék, az értekezlet egy bizalmi férfiakból álló bizottságot küldött ki oly megbízással, hogy a kerületbeli választó polgárok körében nyilvánuló hangulatot kipuhítva, ennek megfelelőleg tegye meg a kijelölést a megüresedett két helyre. A kijelölő bizottság tagjaiul megválasztottak: Graumann János, Végh András, Vidákovics György, Mischl Ignác, Scholz Gyula, Vlasics János és Kerekes István. Az értekezlet egyes tagjai megválasztására, illetőleg kijelölésre ajánlották Cirják Jánost, Matiovits Mátyást, Katits Józsefet és Körösztes Józsefet, a mire a kijelölő bizottság a jelölés megtételénél is figyelemmel lesz.

A IV. kerületbeli választók d. u. 5 órakor tartották meg értekezletüket a „Hétfejedelem” vendéglőben szintén Simonfay János elnöklété alatt, ki itt is ugyanazon szempontokat ajánlotta a választók figyelmébe, mint az. V. kerületi értekezleten. Sasvári Ármint tiltakozik a politikai pártállás figyelembe vétele ellen, mire elnök megjegyzi, hogy a speciális viszonyok ezt az ellenzék kötelességévé teszik, mert régi tapasztalat szerint az ellenzéki bizottsági tagok teljesítették mindig leghívebben a városi közügyek menetének ellenőrzését, de meg a kormány-párt is hasonlóan járt el mindig azokban a kerületekben, a melyekben többsége biztos volt s így nem is lenne méltányos ennek a szempontnak mellőzését kívánni az ellenzék től azokban a kerületekben, a hol ez van többségben.

Az értekezlet ebben az értelemben monddta is ki határozatát, a mi után Mátyus István a bányatelepi választók nevében kérte, hogy egy bizottsági tag helye a Bányatelep választói számára tartassék fenn s erre Lutz István kapitányt ajánlja, az értekezlet azonban annak kijelentésével, hogy Lutz kapitány személye ellen semmi kifogása nincs, nem fogadta el ezt a jelölést, mert Lutz kapitány már hivatalánál fogva tagja a közgyűlésnek

hogy bármely darabot keresgélés nélkül is megtalál e khaoszban. Valami azonban, a minek szükségét nagyon éreztem, hiányzott: t. i. egy-két szék, diványról nem is szólva; de a vendégszerető gyáros kijelentette, hogy ez pusztán számításból van így, mert, hogy sokáig föl ne tartóztassák, minden beszélgetést állva szeret végezni.

Bár fejem zugott a látottaktól és hallottaktól, emlékezetem mégis megőrzött egy számot. 100.000 frankot, melyet a cég csak levélbélyegekre ad ki egy évben. Hogy sikasztásoknak eleje vétessek, a levélbélyegeket H. G. betűkkel lyukasztják ki.

Végezetül egy fiókot húzott ki a gyár tulajdonosa, hogy a posta találékonyságának néhány meglepő bizonyítékát mutassa meg. Ezek közt volt egy levélboríték new-yorki bélyegzővel s ezen címmel: „Mr. G. Henneberg, Európa”: e levél pontosan megérkezett Zürichbe. Egy másik: „A selyemgyárnak Hennebergben (Svájc)” s több ilyféle: „Az első selyemgyárnak Zürichben”, „Henneberg selyemgyárának Versecen (Magyarország)”. Ez utóbbi levelet Hollandiában, Arnheim városban adták föl és egyenest Zürichbe érkezett.

Henneberg mosolyogva jegyzé meg: A világposta meg tudja találni az ő Hennebergjét!

— A nők nem különben, — füztem hozzá.

s így megválasztása csak egy választott tagsági hely rovására történhetnék.

Elhatározta ezután az értekezlet, hogy a kilépő Papp József, Nagy Gádó József és Rauss József bizottsági tagokat újból megválasztandóknak kijelöli, Burghardt Károly azonban kijelentvén, hogy változott viszonyainál fogva újra megválasztásra nem reflektál, helyére egy új bizottsági tag kijelölésével Ruepprecht Nándor, Tiefenbacher Nándor, Kopitz Imre, Kis József, Herceg Izó, Deák István és Mátyus István tagokból álló bizottság küldetett ki ugyanolyan megbízatással, mint az V. kerületbeli hasonló bizottság. Az értekezlet egyes tagjai által jelölésre ajánlva lettek: Gyimóthy Gyula, Deák József, Dampff Imre, Márkus Ignác, Gádó Mátyás, Schober István, Donner József és Papp András.

— **(Van még Pécsen bor, assu, rizling, bakator.)** A m. kir. államvasutak most megjelent forgalmi kimutatása szerint az Urnak 1895 ik esztendejében Pécsre érkezett vasuton 4651 m. mázsa bor, elküldetett pedig vasuton 168,572 (azaz százhatvannyolcezer ötszázhetvenkét) métermázsa. Ennyi bor a mostani filoxerás világban egész Baranyában sem erem. Node hát az ördögnek sem volt kecskéje, mégis sajtot árult.

— **(A városi vízvezeték)** tartálékutjainak elkészítése — mint halljuk — még a nyári hónapok beállta előtt fog megtörténni, mert noha az elmúlt évben bőven volt csapadék, a vízvezeték mégis csak alig hogy fedezte a vízszükségletet, mely évről-évre nagyobbodik. Nem csuda, hogy olyan nagy kelete van a pécsi viznek, mikor az nemcsak, hogy kristály tiszta, jó friss, hanem attól — annak némi kezelése mellett — még be is lehet rugni.

— **(A pécsi izr. nőgyűlés estélye)**, mely f. hó 7 én folyt le, ismét szép számu közönséget vonzott a „Hattyu” csinosan díszített termeibe. Az estélyt válogatott zene, ének és szavalásból harmonikusan egybeállított műsor előzte meg. Grünhuth Adél urnő és Preuss Adolf ur nyitották meg a műsort a tőlük megszokott precizitással és művészettel zongorán, illetve harmoniumon előadott duo-val Gounod „Faust”-jából. Alig hangzottak el ezen zene végső akkordjai, midőn óriási tapsvihár között kilépett Rónainé Balogh Etel urnő és Kis József „Jehová”-ját szavalta, mely szavalat az estély fénypontja volt. A tiszta előadás és érthetőség által a hallgatóság figyelmét érdemelte ki magának, mely hallgatóságot egészen magával ragadott annyira, hogy mielőtt még befejezte volna a költeményt, az érzelmek és indulatok hatása oly egyszerre kitörő taps és éljenzésben nyilvánult, mely más szavalót zavarba hozott volna. Balogh Etel azonban nyugodtan folytatta a nehéz költeményt. Majd Kis Ilona kisasszony remekelt cimbalomával „Bánk-bán” operából válogatott egyveleggel és néhány magyar nótával. Szünni nem akaró taps volt jutalma élvezetes előadásának. Negyedszer dr. Tolnay Vilmosné urnő zongorán gyönyörködtetőleg adta elő Mendelssohn „Ronde Capriccioso”-ját. Utána Ruh Valéria urnő

elvégzésére az állam részéről megfelelő erőkről nem történt gondoskodás, — mondja az alispáni jelentés — a kivándorlás nagy mérveket ölt, különösen ott, hol a nép eddigelé szőlőműveléssel foglalkozott, mert most már megélhetésének feltételeit nem találja meg régi otthonában.

Igy szól a hivatalos jelentés a termékeny Dunántúl vidékeiről; milyenek lehetnek a viszonyok a kopár felföldön, vagy a bércei Erdélyben!

Pusztító járványok tizedelik a népet — jelenti a megyei főorvos — s nincs rá mód, hogy ez megakadályozható legyen, mert az óvó rendszabályok költségeit az állam egészen a községek nyakába varrja. Ezek a filoxera, állatjárványok, silány termések és rosz terményárak által elszegényedett, lakosságukban is megfogyatkozott kisközségek pedig inkább eltitkolják a körükben pusztító járványokat, semhogy a védekezési költségekben újabb elviselhetlen terheket legyenek kénytelenek viselni.

Az emberélet Magyarországon még mindig a legolcsóbb portéka, avagy nem boszantóan nevetséges-e az, hogy Magyarországnak csaknem 500 milliót kitevő költségvetésében a járványok elleni védekezésre csak 5000 forint jut akkor, a mikor különösen a gyermekeknek egy ijesztően nagy kontingense esik évenként áldozatul a már állandósult járványoknak.

Az egyetlen, valóban reális fellendülés, a mit a hatvanhetes alapon álló kormányoknak köszönhetünk, a költségvetés óriási növekedése. Államháztartásunk kiadásai 1868-tól 1895-ig 130 millióról 468 millióra emelkedtek, de fordított arányban fejlődött vissza az általános népjólét s gyér lakosságu hazánk csaknem elsővé lett a kivándorló rajokat kibocsátó államok közt.

Ezeket az adatokat és jelentéseket állítsa ki a kormány a millenniumra, hadd nyerjen igaz fogalmat a külföld Magyarországra fellendüléséről.

látja el címkékkel a mintákat. Ezt a helyiséget követi az exportra szánt szövetek szétküldési helyisége, végül pedig a könyvvezetés és a — „kassza“. A felsőbb emeletben, hol a nyers selymet váltják be, van hirdap-hirdetés és magán iroda, az árúátvitel és ellenőrzés és a legfőbb, a „mintázó-terem“. Profán szem ide rendes körülmények közt be nem tekinthet; annál kitűntetőbb volt a kivétel, melyben csakélyaságem részesült. Henneberg ur megmutatta a nagy lyoni selymfestők mintakönyvét, kiknél gyárjai számára sok selymet festet. Ezekben körülkelül 6000 különböző színvegyület skálaja látható! Minden kigondolható selyemszövet 1000 és 1000 próbája fekszik itt köröskörül — itt komponálják az „Újdonságokat“ s itt állapítják meg a színeket, melyek fél évvel később a világ összes piacain megjelennek. Mindez rám is, ki pedig az egészben nem vagyok érdekel, meglepő hatással volt, hát még mily érzelmeket keltett volna Önökben, hölgyeim?

A kijáratnál Henneberg ur fogata várt ránk, melyen a gyárba najtottunk. Vendégszerető házigazdám a gyönyörű vidék filozofálásra ragadta.

— Mit értünk tulajdonképen a szerencse fogalma alatt? — kérdé elmélázva. — Ha az életben visszáruk valamire, az emberek könnyedén rámondják; „szerencséje volt“, mintha bizony az ember támlásszékben ülve

Mi ujság?

— (Monstre jelentés.) A 10-én délelőtt megtartott vármegyei közigazgatási bizottsági ülésen en block elfogadták az egyes szakeladók jelentéseit, melyek a lefolyt 1895. évi működésre vonatkoznak és tulajdonképen statisztikai adatokat tartalmaznak. A vonatkozó miniszteri rendelet meghagyása szerint azonban az egyes szakeladók befoglalták esetleges javaslataikat és észrevételeiket, melyek a főjelentésben összesítve fognak a miniszterelnökséghez fölterjesztetni és pedig nyolc példányban, hogy minden egyes reszort miniszter megkapja a maga illetőségét úgy a száraz statisztikai adathalmazból, mint a javaslatokból és észrevételekből. Az alispáni jelentés hat sűrűn tele irvet foglal el. Érdekesnek találjuk ebből a következőket kiemelni: „A törvények végrehajtása s főként a legutóbb életbeléptetett törvények végrehajtása annyiban ütközött nehézségekbe, a mennyiben a közigazgatási közegekre rótt, mégis nagyobb részt állami feladatot képező teendők elvégzésére az állam részéről megfelelő erőkről nem történt gondoskodás.“ A járási hatóságok szaporítását szükségesnek tartja a jelentés. A községi pótdadók 1895-ben 249.109 frtra rugtak. Legjobban terhelt községek a következők:

	Áta földadónál 75%	egyéb adóknál 76%
Uj-Bezdán	72	75
Veji	49.2	57
M.-Bóly	50.1	46
Geresd	54.1	60
Pusztafalu	51.1	61
Bisztrice	60.2	61
Gödre	51.5	47.2
Husztót	72.5	53.5
Bükösd	55.8	63.4
Csebény	60.1	64.1

„A közérkölcseiég állapotában rendkívül figyelemreméltó jelenség a megye

várhatna a szerencsére, s mintha ez a „szerencse“ nem reggeltől estig való munkát a zaklatás napjait, munkában átvirasztott éjeket és a nyugalomról és gyönyörrel való lemondást jelentené! A „szerencse“ első zorban kétségekívül kiváló képesség, a mihez szívós erélynek és acélos munkabírásnak kell járulnia. Üzleti szellem és következetes ragaszkodás a kitűzött célhoz, velem született tulajdonságok. Nyolc éves voltam, midőn első üzletemet megalapítottam, Görlitz néhány kávéházban fidibuszt árulgatva. Ennek atyám néhány nap múlva pár derekas ütleggel végét szakította. Kilenc éves koromban lemondtam a kávékifimról hogy annak megtakarított arán órat vegyek magamnak, mit atyámtól, ki 900 márka évi fizetéses adó tiszviselő volt, nem várhattam. Mily büszke voltam, midőn három év után az aranyos szegélyű ezüst anker-órát sajátomnak mondhattam! Későbbi nagy sikereim egyike sem volt oly édes, mint ez. De megérkeztünk.

„Kit az Isten szeret, annak Zürichben ad házat“ Már a középkorban gyakran emlegetett ezen mondás jutott eszembe, midőn az óriási gyártelephez, mely a zürichi tó mellett, annak legszebb helyén terült el, megérkeztünk. Három pompás épület két óriási gőzkéménnyel, minden vörös téglá és gránitkőből építve.

A gyár igazgatósága várta a honöröket. Az ajtók „Tilos a bemenet“ felirata ránk

jobb módu, magyarok által lakott, valamint a hegyháti járás egy-két német községében divó egy gyermek rendszer.“ A csendőrség létszáma éppen nem megfelelő. A kivándorlás — csaknem kizárólag Slavoniába — nagy mérvet ölt, különösen ott, hol a nép eddigelé szőlőműveléssel foglalkozott. A pénz-ügy igazgató öt éves jelentése még februárban kész volt. Csupa számcsoport az egész, a melynek összesítését annak idejében közöltük volt lapunkban. Sokkal érdekesebb a főorvos jelentése, melyből kiemeljük a következőket: „A szülészet állapota nem felel meg a jogos követelményeknek. A vármegye területén csak 50 okleveles baba létezik, több mint 330 község szülészeti segély dolgában egészen a tanulatlan parasztbábáknak van kiszolgáltatva.“ — Rendszeres bábaképző intézet felállítását hozza javaslatba Pécs ett. A difteritisz-járvány nagyon gyakori volt és a népszaporodást komolyan veszélyezteti. Nagy hibának tartja a jelentés azt, hogy az óvó eljárásra szükséges költségekről gondoskodva nincsen. Az alig néhány száz forintnyi költségvetéssel dolgozó, a filoxera, házi állatoknak betegségei silány termések és rosz terményárak által nagyon is elszegényedett, lakosságukban is megfogyatkozott kis községeink sehogy sem képesek, és elégtelen javadalmazása mellett a vármegye is képtelen arra, hogy a fertőző kórok sikeres leküzdésére szükséges százakra, de néha ezerekre menő pénzösszegeket előteremtse, a minek meg természetes következménye, hogy az új kiadásoktól remegő népünk minden lehető utat módot, eltitkolást, letagadást fölhasznál, csak hogy a költségektől meneküljön. Bizonybizonny, ezek a jelentések eléggé kiáltóan demonstrálják, hogy pusztulunk, veszünk és nem igen hisszük, hogy akadjon vármegye, mely árnyék nélkül volna képes bemutatni a fényt, melyből kormányunk kieszkosoruja készül Szegényedünk; az adók elviselhetet-

nem birt érvénynyel. Először a nyers selymek termébe léptünk. Mily pompás az ily nyers selyem! Az a simaság, puhaság, gyöngéség, mintha csak simogatásra és szeretkezésére lenne teremtve. Még most is sajnálom, hogy Henneberg-től nem kértem egy fonadékot emlékre. A festett selymek termében számtalan kosarban és jahorgokon lógnak ezek. Mily varázsa a színeknek, mily ésbontó ténye a selyem fonatoknak — és mily érték, melyet együttesen képviselnek! De tovább! Egy nagy terem következett, melyben a szövőszekekből érkező selyemszöveteket átnézik, címkézik és számozzák és friss selymet adnak ki szövés alá.

Távoli vizesés egyenletes zajához hasonló hang készített elő arra, hova ezután jutottunk, a szövő teremre. A zaj, a szédítő össze visszaság megállított. Balról az orsógépek, ezer és ezer kis faorsóska, melyek gőzerőtől hajtva, bámulatos gyorsasággal torogtak. Ha egy vékonyka selyemszál megszakad, az illető kis orsó magától megáll és a munkásnök egyike gyorsan otterem, hogy a hibát kiigazítsa. Odobb álltak a nagy fonógépek, melyek nagy motólaikkal a selyemszövetek „láncait“ készítik.

Eltékitettem fölöttünk: minden falgott, hullámzott, mint a tenger hulláma, ragyogva a legszebb színekben, mintha görög-tűz világítaná meg. Selyem és selyem, a merre csak tekint a szem; vakító, ésszavaró

lenek, a földnepe kivándorol, a halalozási arányok abnormálisak, bizony ide nem irott malaszt, hanem radikális segítség kellene.

— **(Kinevezések.)** Ujváry Sándor, pécsi pénzügyigazgatósági segédtitkár a nagybecskereki pénzügyigazgatósághoz titkárrá nevezett ki. Helyébe Grineusz György beregszászi pénzügyi fogalmazó jön.

— **(Katonai hír.)** Freund Lajos pécsi 8. honvédszázadbeli tartalékos állatorvosi gyakornok és Barla Zoltán, pécsi 19. honvédszázadbeli tartalékos hadnagy a honvédség kötelekéből elbocsájtattak.

(Áthelyezett segédlelkészek.) Kirschane Ödön püspökbogádi és Mason Lipót püspökszenterzsébeti róm. kath. segédlelkészeket az egyházmegyei főhatóság kölcsönösen áthelyezte.

— **(Választói értekezletek.)** 8-án délután a IV. és V. kerületbeli választó polgárok értekezleteket tartottak a megejtendő városi bizottsági tag-választás tárgyában. Az V-ik kerületbeliek a sörház utcai Scholz-féle sörcsarnokban gyűltek egybe d. u. 3 órakor Simonfay János országgyűlési képviselő elnöklété alatt, ki hangsúlyozta, hogy a választó-polgárok oly férfiakat választanak bizottsági tagokul, kik a város közgyűlési termében nem a maguk vagy hozzátartozóiknak érdekeit, hanem tisztán a város jól felfogott érdekét szolgálják, a kik a rájuk ruházott megbízatást hiven és szorgalommal teljesítik is és a kik kipróbált hivei annak a pártnak, a melyhez a kerület polgárságának zöme tartozik. Az értekezlet ezután megállapodott abban, hogy Károly Ignác és Járányi József kilépett bizottsági tagokat újból való megválasztás végett kijelöli, az elhalt Buregh Antal helyébe egyhangulag dr. Miltényi Miklós ügyvédet jelölték. A kilépett Lill János és Konk András a folyó évre összeállított választói lajstromból kimaradván, ezek helyett új tagok jelölése vált szükségessé. Hogy ez a jelölés lehetőleg a közhangulatnak megfele-

létvén. Jobbról a vasszerkezetű szövőgépek, szintén gőzerővel hajtva, ide-oda röpdülő hajócskákkal, zugás-bugás, hatalmasan lüktető élet ezen en miniature világban. Itt csak sima selyemszöveteket gyártanak; egész pontosan meg lehet figyelni, mint növekedik a szövet centiméterenként, minden lökessel egy picinyke darabkát; egy ilyen szövőszék 8-16 métert szolgáltat naponként.

Egy emeleti teremben állnak a méltóságos nagy fonalgépek, melyeken a szövetek „láncai” készülnek a zugolyfa részére. Az igazgató mutatott egy ily „selyem láncot”, mely 60 centiméter szélessége mellett is 18.000 selyemvonalat tartalmazott. A szövőszékek legérdekesebbjei és legkomplikáltabbjai a Japuar-szövőszékek, melyekben az értékes damaszt és brokát-szövetek készülnek; különösen nehéz székeket használnak a jobb minőségű, egyszínű szövetek készítésére.

Különben a Henneberg cég egész sereg kézi szövőt is foglalkoztat, kik a környékbeli falvakban és parasztházakban száz és száz szövőszékkel dolgoznak; mert nem minden szövetet lehet mechanikus uton, vagyis gőzerővel előállítani.

Henneberg ezután még magánirodájába vezetett be. A lángész hajlama a rendetlen ségre, itt is észlelhető volt; selyem-minták, tervek, kartonok, szín-mintakönyvek, szivar-skatulyák heverték tarka összevisszaságban, noha a gyártulajdonos nagyban erősítette,

lőleg történhessék, az értekezlet egy bizalmi férfiakból álló bizottságot küldött ki oly megbízással, hogy a kerületbeli választó polgárok körében nyilvánuló hangulatot kipuhatva, ennek megfelelőleg tegye meg a kijelölést a megüresedett két helyre. A kijelölő bizottság tagjaiul megválasztottak: Graumann János, Végh András, Vidákovics György, Mischl Ignác, Scholz Gyula, Vlasics János és Kerekes István. Az értekezlet egyes tagjai megválasztásra, illetőleg kijelölésre ajánlották Czirják Jánost, Matiovits Mátyást, Katits Józsefet és Körösty Józsefet, a mire a kijelölő bizottság a jelölés megtételénél is figyelemmel lesz.

A IV. kerületbeli választók d. u. 5 órakor tartották meg értekezletüket a „Hétfejedelem” vendéglőben szintén Simonfay János elnöklété alatt, ki itt is ugyanazon szempontokat ajánlotta a választók figyelmébe, mint az. V. kerületi értekezleten. Sasvári Ármint tiltakozik a politikai pártállás figyelembe vétele ellen, mire elnök megjegyzi, hogy a speciális viszonyok ezt az ellenzék kötelességévé teszik, mert régi tapasztalat szerint az ellenzéki bizottsági tagok teljesítették mindig leghivebben a városi közügyek menetének ellenőrzését, de meg a kormánypárt is hasonlóan járt el mindig azokban a kerületekben, a melyekben többsége biztos volt s így nem is lenne méltányos ennek a szempontnak mellőzését kívánni az ellenzék től azokban a kerületekben, a hol ez van többségben.

Az értekezlet ebben az értelemben monddta is ki határozatát, a mi után Mátyus István a bányatelepi választók nevében kérte, hogy egy bizottsági tag helye a Bányatelep választói számára tartassék fenn s erre Lutz István kapitányt ajánlja, az értekezlet azonban annak kijelentésével, hogy Lutz kapitány személye ellen semmi kifogása nincs, nem fogadta el ezt a jelölést, mert Lutz kapitány már hivatalánál fogva tagja a közgyűlésnek

hogy bármely darabot kereagélés nélkül is megtalál e khaoszban. Valami azonban, a minek szükségét nagyon éreztem, hiányzott: t. i. egy-két szék, diványról nem is szólva; de a vendégszerető gyáros kijelentette, hogy ez pusztán számításból van így, mert, hogy sokáig föl ne tartóztassák, minden beszélgetést állva szeret végezni.

Bár fejem zugott a látottaktól és hallottaktól, emlékezetem mégis megőrzött egy számot. 100.000 frankot, melyet a cég csak levélbélyegekre ad ki egy évben. Hogy sikasztásoknak eleje vétesék, a levélbélyegeket H. G. betűkkel lyukasztják ki.

Végezetül egy fiókot húzott ki a gyár tulajdonosa, hogy a posta találékonyságának néhány meglepő bizonyítékát mutassa meg. Ezek közt volt egy levélboríték new-yorki bélyegzővel s ezen címmel: „Mr. G. Henneberg, Európa”: e levél pontosan megérkezett Zürichbe. Egy másik: „A selyemgyárnak Hennebergben (Svájc)” s több ilyféle: „Az első selyemgyárnak Zürichben”, „Henneberg selyemgyárának Versecen (Magyarország)”. Ez utóbbi levelet Hollandiában, Arnheim városban adták föl és egyenest Zürichbe érkezett.

Henneberg mosolyogva jegyzé meg: A világposta meg tudja találni az ő Hennebergjét!

— A nők nem különben, — füztem hozzá.

s így megválasztása csak egy választott tagsági hely rovására történhetnék.

Elhatározta ezután az értekezlet, hogy a kilépő Papp József, Nagy Gádó József és Rauss József bizottsági tagokat újból megválasztandóknak kijelöli, Burghardt Károly azonban kijelentvén, hogy változott viszonyainál fogva újra megválasztásra nem reflektál, helyére egy új bizottsági tag kijelölésével Ruepprecht Nándor, Tiefenbacher Nándor, Kopitz Imre, Kis József, Herceg Izó, Deák István és Mátyus István tagokból álló bizottság küldetett ki ugyanolyan megbízatással, mint az V. kerületbeli hasonló bizottság. Az értekezlet egyes tagjai által jelölésre ajánlva lettek: Gyimóthy Gyula, Deák József, Dampf Imre, Márkus Ignác, Gádó Mátyás, Schöber István, Donner József és Papp András.

— **(Van még Pécselt bor, assu, rizling, bakator.)** A m. kir. államvasutak most megjelent forgalmi kimutatása szerint az Urnak 1895 ik esztendejében Pécsre érkezett vasuton 4651 m. mázsa bor, elküldetett pedig vasuton 168,572 (azaz százhatvannyolcezer ötszázhetvenkét) méter-mázsa. Ennyi bor a mostani filoxerás világban egész Baranyában sem erem. Node hát az ördögnek sem volt kecskéje, mégis sajtót árult.

— **(A városi vízvezeték)** tartalékkutjainak elkészítése — mint halljuk — még a nyári hónapok beállta előtt fog megtörténni, mert noha az elmúlt évben bőven volt csapadék, a vízvezeték mégis csak alig hogy fedezte a vizszükségletet, mely évről-évre nagyobbodik. Nem csuda, hogy olyan nagy kelete van a pécsi viznek, mikor az nemcsak, hogy kristály tiszta, jó friss, hanem attól — annak némi kezelése mellett — még be is lehet rugni.

— **(A pécsi izr. nőgyűlés estélye)**, mely hó 7 én folyt le, ismét szép számu közönséget vonzott a „Hattyu” csinosan díszített termeibe. Az estélyt válogatott zene, ének és szavalásból harmonikusan egybeállított műsor előzte meg. Grünhuth Adél urnő és Preuss Adolf ur nyitották meg a műsort a tőlük megszokott precizitással és művészettel zongorán, illetve harmoniumon előadott duo-val Gounod „Faust”-jából. Alig hangzottak el ezen zene végső akkordjai, midőn óriási tapsvihár között kilépett Rónainé Balogh Etel urnő és Kis József „Jehová”-ját szavalta, mely szavalat az estély fénypontja volt. A tiszta előadás és érthetőség által a hallgatóság figyelmét érdemelte ki magának, mely hallgatóságot egészen magával ragadott annyira, hogy mielőtt még befejezte volna a költeményt, az érzelmek és indulatok hatása oly egyszerre kitörő taps és éljenzésben nyilvánult, mely más szavalót zavarba hozott volna. Balogh Etel azonban nyugodtan folytatta a nehéz költeményt. Majd Kis Ilona kiasszony remekelt cimbalomával „Bánk-bán” operából válogatott egyveleggel és néhány magyar nótával. Szünni nem akaró taps volt jutalma élvezetes előadásának. Negyedezzer dr. Tolnay Vilmosné urnő zongorán gyönyörködtetőleg adta elő Mendelssohn „Rondo Capriccioso”-ját. Utána Ruh Valéria urnő

énekelt csengő, kellemes hangon két német és egy magyar aszóvegű műdalt. A műsor utolsó számában Naschitz Gizi kisaszonny, Preuss Adolf és dr. Vallerstein Bódog urak nyújtottak műelővezetést szongorán, harmoniumon, illetve hegedűn. Verdi „Traviata“-jából játsztak egy triót mindhárman igazi művészettel. A műsor befejezte után csárdással kezdődött meg a reggelig tartó tánc, melyet az új primás, Árvay Flóris szolgáltatott senekarával.

— **(Tilos a koldulás.)** Rendőrségünk erőlyesen jár el a csavargó kéregetők ellenében s a hol csak megcsipik őket, nyomban letartóztatják s illetőségi helyükre toloncolják. 8-án is két csavargó koldust fogott el a rendőség Hampel Bertold és Tera János személyében, a kiket vasárnapi pihenőül a kóterba csuktak, 9-én pedig kihallgatták őket, s mert illetőségi helyüket igazolni nem tudták, egyelőre rendőri gondozás alatt maradtak, nehogy a csavargó koldulást a vagyonbiztonság elleni tettek elkövetésére használják fel.

— **(Szegény ember kára.)** Szegény ember kára mindenkor kétszeres szokott lenni; így járt 8-án egy bálicsi szegény munkás ember is, a ki a napokban — hogy nyomorát enyhítse — egy aranygyűrűre vett kölcsönt a Weisz-féle zálogtízletben. 9-én aztán az a szerencsétlen ség érte, hogy a gyűrűről szóló zálogcédulát elvesztette. Kárát bejelentette a rendőségnél s az a becsületes megtaláló, kinek kezébe került, adja át a rendőségnek, hogy onnan a káros átvehesse.

— **(Bogyó bácsi mint mentő.)** Ugyancsak sokan megbámulták a mi Bogyó bácsinkat 8-dikán délután, fél hat órakor, midőn egy toprongyos, beszélni alig tudó kis fiucska a gyár-utcán kézen fogva azzal a csábitó szavakkal „jere csak kis fiacskám, majd egy katona bácsi ad neked peracet, kocsit sat.” — és a kis fiucska mendegélt a jó pártfogója kezén, ismételve: „kapok peracet, tocsit”, míg elértek a Korona fogadó elé, ott átadta a gyámoltalan kis fiút az ott őrt álló rendőrnök, kezébe nyomva egy peracet, hogy azzal csalogassa a kis fiút a városházára, hol gondatlan szülei, kik gyermeküket az indóház-utcában készakarva vagy gondatlanságból elhagyták, feltalálhatják; mert a jóssivű Bogyó Alajos bácsi ott találta az elhagyott kis fiút, ki folyton sirva kérdezte: „hol a mamám” s erre lett figyelmes, s így vette pártfogásába. A fiucska Veldin Péternek hívták s apja, a ki a felső-balokány-utcában lakik, este 7 órakor jelentette is a rendőrségnek, hogy fiuk elkóborgott az utcából a házuk elől s most nem találják. Persze, nagy volt az öröme, mikor az elveszettnek hitt gyermekét elővezették a rendőrök s átadták neki azzal, hogy máskor jobban vigyázzon rá s ne eressze ki egyedül az utcára, a honnan most is messzire elkóborgott, míg a jó Bogyó bácsi rá nem talált s pártfogásába vette, nehogy valami baja essék.

— **(A városi kertészlak építése.)** A városi kertészlak és melegágy építésére, melyre a tanács 2890 frt 77 kr. költséget irányzott elő, az árlejtési tárgya-

lást a városi tanács f. hó 21-ének délelőtti 9 órájára tűzte ki. Az írásbeli árlejtési ajánlatokat a tanácshoz a vállalkozók f. hó 20 dik napjának déli 12 órájáig adják be.

— **(Frigyes főherceg és a millennium.)** Frigyes főherceg baranyai uradalmát impozáns módon képviselteti a millenniumi ünnepségekben. Minthogy baranyamegyei földesuraságának első esatendeje éppen a millenniumi évvel esik össze, azt óhajtja, hogy uradalma a vármegye bandériumában is képviselve legyen. A főhercegi jószágok főkormányzója Rampelt lovag, udvari tanácsos leiratot intézett az uradalom igazgatóságához az iránt, hogy szólíson fel hat arra alkalmas uradalmi tisztet, vajjon hajlandók volnának-e a bandériumban való részvételeire olyan föltételek mellett, hogy a lovat és felszerelést a főherceg adja, a diszruhát pedig saját költségükön tartoznak beszerezni. E célra azonban személyenkint 200 forintnyi hozzájárulást kapnak az uradalmi főpénztárból. A diszruha megyszinvörös lesz ezüsttel, a főherceg családi címerének megfelelőleg. Minden lovas mellé két csatlóst is adnak, az uradalmi cselédek libériájához hasonló, de minél díszesebb egyenruhával. A főhercegi jószágok főkormányzóságától ugyanilyen felszólítás érkezett a magyaróvári jószágigazgatóságához is, ennek Moson vármegye bandériumában való részvétele végett.

— **(Új vicinális.)** A kereskedelmi miniszter ifj. gróf Zichy János és Rózsa Károly vállalkozóknak Felső-Báránd és Külső Kajlor pusztá közt kiindulólag Soponya, Nagy-Láng és Káloz községek érintésével, Kis- és Nagy-Hörcsökön át egészen Sárboárdig, illetve Déghen át Szilas-Balhasig vezetendő helyiérdekű vasutrá az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— **(Tolnavármegye bandériuma.)** A millenniumi hódoló fölvonulás bandériumához Tolnavármegye tizenhat tagból álló uri lovasszakaszt küld, melynek zászlótartója Pereszé-József lesz. A zászlótartó a vármegye színeivel összhangzásban levő díszmagyarba fog öltözni; lovának felszerelésére nézve pedig érintkezésbe lépnek Vágó Pál festőművésszel és ennek meghallgatása után rendelik meg a fölszerelést és a zászlótartó vállszalagját, valamint azt az emlék szalagot is, melyet a megye régi zászlajára a millenniumon való szereplése emlékére fognak illeszteni. Ez a zászló a régi nemesi sereg fölszentelt zászlaja, mely 1742-ben készült. Mária Terézia királysága idejében két ízben fordult meg a csatatéren, utóbb 1792. évben I. Ferenc király uralkodása alatt a nemesi felkelő sereg ismét a történeti nevezetességű jelvény alatt vett részt az inzurrekcióban; 1867-ben pedig a megyei banderium ugyanezen zászló alatt jelent meg a koronázás nagy ünnepén.

— **(A mohácsi szerb esperes sajtópere.)** Az ujvidéki „Sztrázsa” című szerb lap a múlt évben egész sorozatát hozta a cikkelyeknek, melyekben legkimélettenebb támadást és gyanúsítást intéz Bolyárics Gábor mohácsi g. kel. szerb esperes ellen. Minden lehető csúfnévvel illeti, egyes hívőknek gyónása alkalmából való titkokat kürtöl

világgá; s végre szemére lobbantja az esperesnek, hogy viselkedése és egyházi rendezabályai által hívőit az állatiasságig lealacsonyítja. Ezeket a cikkelyeket ismeretlen közvetítő aztán százával terjesztette a szerb nép paraszt hívői között azzal a tendenciózus célzattal, hogy egyháziilag és társadalmilag lehetetlenné tegye az esperest. Bolyárics e miatt „Sztrázsa” ellen sajtópanaszt tett folyamatba a szegedi törvényszék mint sajtóbíró-ság előtt, melynek során kitént, hogy a cikket Jánkovics György mohácsi g. k. szerb tanító írta és terjesztette. — Eközben tudta meg az esperes azt is, hogy nevezett tanító a kir. tanfelügyelőnél és a kormánynál feljelentést is intézett ellene, melyben arról vádolja, hogy iskolai látogatása alkalmával megtiltotta a szerb iskolákban a magyar nyelv tanítását, s elrendelte a szerb história előadását, holott ez a tantervben előírva sincs. — Megbízható forrásból értesülünk, hogy Jánkovicsnak úgy a sajtóban, mint magán panaszában tett vádoskodásai minden alapot nélkülöznek; mert Bolyárics Gábor esperesnek sem hazafiságához, sem egyházi és társadalmi viselkedéséhez szó nem fér; ennél fogva a szerbek nagy érdeklődéssel várják, hogy Jánkovics tanító a felebbvalója ellen szórt minősíthetlen rágalmakért úgy az esküdtszék, mint illetékes fegyelmi hatósága előtt mielőbb kivegye a méltán kiérdemelt büntetését.

— **(Zár alá helyezett községek.)** Hosszu Hetény, Beremend, Rác-Petre, Monostor, Devecser és Kassa községek az ottani szarvasmarhák közt járványosan fellépett száj- és körömfájás miatt alispáni rendelettel zár alá helyeztetek.

— **(Vadászok öröme.)** Itt vannak. Már t. i. az előcsapat. Az oiasz déli partok meleg időjárása — meg talán az Erythravi puskaropogás — kergeti szegényeket fölfelé. Még alig jutott a hőmérő a fagypontra felül, a barna hó még most a mély utakban, a méter vastag fuvatagról akár métermázsza számra lenne gyűjthető. Az ut gyalog embernek is oly barátságos, hogy lakk-cipőben bizony nem volna tanácsos megkísérteni. Az erdő elhagyott, a gyalog-fenyő levelei megfakulva csörögnek a késő fagy hatásától, a a száraz, meztelen ágak között csak a fekete rigó tréfás füttye hallik. Az égen a felhők mint a gonosz lelkiismeret egymást üzve bujkálnak. Már leszallt az alkony, almosabban csipegnek a honos dalnokok. Mind mélyebb a csend a mély homályban, csillag nem fénylik, baglyok suhannak át a szűrkeségben, nesztelenül, mint ijesztő kísértet. Már hazatérésre gondolunk, midőn felhangzik a várva várt piz . . . piz! s utána meglehetősen távol két szalonka röptül ki, mint a nyíl a tágas legelőre, hogy elveszzen a szűrkeségbe. Inkább öröm-üdvözlétül, mint ártani való szándékkal teszünk egy-egy diszlövést, míg egyszer halljuk a hangot s örömmel konstatáljuk, hogy márc. 9-én este már 3 szalonkát észleltünk. Tehát itt vannak. Napról-napra fokozódik az esély azok számára, kik az iroda dohos levegőjéből szívesen tesznek egy késői botorkálást a holdtalan éjszakától vissza nem riadva. De hát a jövő héten fel süt a hold is Vadászok! itt az új saison!

— **(Tejészövetkezet B.-Nádasdon.)**

Romeis Ferenc plebános kezdeményezésére Baranya-Nádasdon megalakult a tejészövetkezet és mint ottani tudósítónk írja, ma már annyira előrehaladt stádiumban van, hogy körülbelül 150 részvényes taggal rendelkezik és a tehénállomány a 300-at meghaladja. Nevezett plebánuson kívül még Weber János földbirtokos, Hergler Sándor kereskedő, Podgorlác Sándor körjegyző és Schmidt Ignác főerdész fejtették ki nagy buzgalmat a szövetséget megalakítása körül.

— **(Polgári-kör B.-Nádasdon.)**

Mint b.-nádasdi levelezőnk írja, az ottani intelligensebb polgárok polgári olvasó-kör megalakításán fáradoznak. Az alapszabályokat már föl is terjesztették jóváhagyás végett a belügyminiszteriumhoz.

— **(Lúdhusra éheztek.)**

Valkó Veréb Imre magyar ürögbi lakostól az éjjel eddig még ismeretlen tettesek 4 darab hizott ludat elloptak. A ma délelőtti piacon nyomozták a tolvajokat, de bizony azok nem hozták ide eladás végett a lopott ludakat. Meglehet, hogy „saját külön“ használatra lopták el a jó kövér ludakat a tettesek, a kiket keres a csendőrség is, rendőrség is egyesült erővel.

— **(Tízéves tolvaj.)**

Horváth Györgyné helybeli lakosnő szombaton elment a „Kölcsönös Segélyező Egyesület“-be, hogy ott befizetését teljesítsen. Pénzes tárcáját letette maga mellé a fizetéskor a pénztári ablak deszkájára s az a másik percben már eltűnt s nem is találta sehol. A lopást kétségbeesetten jelentette a rendőrségnél, a hol azonnal megindították a nyomozást a tolvaj kiderítése iránt. És ez még aznap este sikerült Selényi Antal rendőrbiztosnak, ki a pénztárca elvivőjét Schadek Katalin, egy tízéves leány személyében el is fogta, nála az ellopott pénztárcában volt kilenc forintot megtalálta s átadta Horváth Györgynének, a ki örömeiben sirva köszönte meg a rendőrbiztos ügyességét, mivel az volt utolsó pénzüke s a szegény asszony otthon szélütötten fekvő urának még csak ebédet is alig tudott volna adni mostanában, ha az ellopott pénz meg nem kerül. Schadek Katalin, a tízéves mákvirág, már a télen is volt a rendőrség kezei között, a mikor Selényi rendőrbiztos holmi gyermekfosztogatási históriák miatt fogta el, mert a kis iskolás lányok füleiből a fülbevalókat akarta ellopni. A korán rosz utra tért leányzót célszerű lenne javítóintézetbe importálni, a hol talán még vissza lehetne adni a becsületes életnek.

— **(Verekedő csavargók.)**

Vasárnap este Paitl Vince és Mihály János, hely és foglalkozás nélküli csavargó munkások, bepálinkázott állapotban összeveszttek a siklósi országúton, honnan a rendőrök kísérték be őket a kóterba. A verekedésre az szolgáltatott a két jómadárnak okot, hogy egy kocsmában közösen iddógáltak s mikor fizetésre került a sor, egyik sem akart fizetni, hanem a másikra tolt a fizetséget. A kocsmáros persze nem vette tréfára a dolgot, hanem zálogba le akarta huzni a Paitl Vince kabátját, meg a Mihály János bárányszőcsipkáját se volt hajlandó odaadni addig, míg

az elfogyasztott pálinka árát meg nem kapja. A két vendég aztán közösen kidrukkolta mégis a cehet, de kint az utcán szóról szóra összeveszttek s már bevették egymás fejét, mikor a rendőr a helyszínére érkezvén, mindkettőt bevitték a kóterba, a hol egyelőre fogva maradnak.

— **(Katonák és civilek harca.)**

Van a Mezőszél-utca 4. számú házban egy kurta kocma, a hol Schön Anna asszony méri a bort a vendégeknek s a bor mellé, vendégei mulattatására, helynéküli szolgálólányokat is tart, hogy jobban leköttve legyenek a vendégek a korcsmájához. A rendőrségnek már régebben szemet szurt ez a kocma, s erélyes intézkedéseket tett, hogy ott a meg nem engedett üzelmek véget érjenek, annál is inkább, mert rendszeren véres verekedéssel szokott végződni egy egy vasárnapi éjszaka. A mint azzal végződött a vasárnap éjjel is, amikor az ott mulató katonák és civilek összeveszttek s egy ismeretlen polgárt a harc hevében összeszurkáltak. A rendőrorjárat éppen a harc álltakor érkezett meg a kocsmához, a mire egyszerre a legszolidabb mulatsággá változott a harc; lecsendesedtek a civilek és katonák is egyformán s maga az összeszurkált polgártárs pedig úgy eltűnt a kocsmából, mintha a föld nyelte volna el. A katonák és civilek harca ügyében folyik a vizsgálat.

— **(Halál a fegyházban.)**

Körülbelül három évvel ezelőtt történt, hogy Horváth Szabó Györgyné szül. Runyai Rozália Szegzárdon meggyilkolta a sógorasszonyát. A gyilkosságra az vezette, hogy nála lakó sógornője mindig betegeskedett s azért szeretne volna lerázni a nyakáról. A bíróság a gyilkos asszonyt 5 évi fegyházra ítélte, amit Mária-Nosztván kellett volna kitölteni. A gyilkos asszony azonban a napokban megbetegedett a fegyházban és rövid betegség után meg is halt.

— **(Mozgalom egy jegyző ellen.)**

Megirtuk ez évi 24. számunkban, hogy Döbrököz (Tolna megye) nagyközség jegyzőjét Nemes Ignácot a fegyelmi hatóság állásába visszahelyezte; ugyanakkor azon gondolatnak adtuk kifejezést, hogy a község lakossága aligha fog megnyugodni ebben a visszahelyező határozatban, hanem — újabb adatok felsorolása mellett — felebbezéssel fogják azt megtámadni. Most, mint értesülünk, csakugyan felebbezést adott be a község és így a régóta vajudó ügy még mindig nincs befejezve, hanem II. od. foku elbírálás alá kerül.

— **(Dülöntön született.)**

11-én reggel egy gyódi német asszony, a mint befelé jött volna a városba, a honvédbarakk megett dülöntön, a szántóföldek között egyszerre csak rosszul lett és még mielőtt segítségére jöhetett volna valaki, összeesett az uton és elővették a szülési fájdalmak. Valami szeszélyeskedvő öreg gölyanéninek ugyanis úgy tetszett, hogy az asszonyt, ki még otthon nem is gondolt erre s azért is akart begyalogolni a reggeli piacra ide Pécsre, az uton lepje meg a gölya néni szokásos ajánlékával: egy sivákoló egészséges kis poronty-tal. És úgy is történt; pár pernyi fájdalom után az anya örülhetett kis magzatának, a kit aztán ölébe vett és valahogy elvászor-

gott vele a Spitzer Józsefnek közelben levő kocsmájáig, a hol a jóssivű kocsmáros asonnal ápolás alá vette, ágyat bontatott neki s az ujszülött kis polgártársat pólyába csavartatta. A derék ember jóssivűségének köszönheti az asszony, hogy a váratlanul rájött szülési fájdalmak utókövetkesménye nem lesz szomorú rá néve, a kis új honpolgár pedig azt, hogy meleg ruhához jutott s nem kellett neki anyjával együtt a dülöntön átszenvedni világrajöttének első óráiban is a hideget.

— **(Felmondta a szolgálatot.)**

Alig kezdette meg a németbólyi gasdák nagy apparátussal berendezett tejszarnoka működését, a mely hosszú vajudás után végre lehetővé vált, máris fennakadás történt a munkában, a mennyiben az egyik gép, a mely a tej feldolgozásában a legelső munkát végzi, felmondta a szolgálatot, s így a szomszéd községek tejszállítása is bizonytalan időre abban maradt. A németbólyi tejészövetkezet gépeit gőzerő hajtja, s így bizonyára az a körülmény okozhatta a bajt, hogy a gőzerő túlnagy arányban lett alkalmazva a kézi géppel szemben, jóllehet kevesebb lőerejű gőzgép is megtenné a szolgálatot.

— **(A dolni-mihojláci vasut.)**

Olvaatott a 12-ki közigazgatási bizottsági ülésben a kereskedelmi miniszter leirata, melyben értesíti a bizottságot, hogy a pécs-dolnimitihojláci helyiérdekű vasut közigazgatási bejárását f. hó 18-ára tűzte ki. A vasut engedélyese Lederer Sándor. A bejárást teljesítő bizottságban résztvevők: Ehrenhoffer Aladár miniszteri titkár, az államvasutak, a közös hadügyi és a magyar földművelési miniszteriumok, valamint a horvát tartományi kormányzat kiküldöttei, Pécs város és Baranyavármegye törvényhatóságának megbízottai, továbbá az érdekelt községek. A városi közigazgatási bizottság Kovácsffy Kálmán és Ráth Mátyás bizottsági tagokat küldte ki a maga részéről a bejárás akthoz.

— **(Szerencsés megmenekülés.)**

A szigeti külvárosi gyakorlótéren átvonuló pályatesten 11-én este felé sajnálatos baleset történt, mely könnyen végzetessé válhatott volna. Egyik polgártársunk jött kocsiján a városba és már a pályatest közepén volt kocsijával és a másik sorompó éppen akkor csapódott le, midőn a lovak már kívül voltak az országúton, míg a kocsi maga benrekedt a pályatesten. A robogó vonat vörös lámpái már látszottak és a katasztrófa kikerülhetetlen, ha a lovak véletlenül el nem szakítják a sorompó drót-kötélét és ki nem ragadják a fatális helyzetben levő kocsit és a rajta ülőket. A kocsi feje tetején így is súlyos zúzódásokat szenvedett. Ajánljuk a forgalmi főnökség figyelmébe, hogy utasítsa a pályőröket, hogy legyenek jövőben némi figyelemmel a község érdekeire és ne bánjanak el oly felületesen a sorompók lebocsátásával és felszabadításával. Míg az előbbi eset esetleg katasztrófával is járhat, addig az utóbbi azzal a kellemetlenséggel van összekötve, hogy a kívül rekedt kocsinak sokszor órákig is kell várniok, míg az ut szabaddá tétetik. Elvárjuk a gyors intézkedést.

— **(Megszűnt a száj- és körömfájás.)** Még a január hó végén a pécsi szarvasmarha állományban fellépett s azóta eszerványosan mindig jelentkező száj- és körömfájás a hatósági állatorvosok jelentése szerint a szerdai napon teljesen megszűnt. E jelentéshez az állami állatorvos is hozzájárulván — miután a fertőzött helyeket szigorúan felülvizsgálta és fertőtlenítésüket elrendelte — A i d i n g e r János kir. tanácsos polgármester ma egy-egy felterjesztést intézett a belügyi és a kereskedelmi miniszterekhez s értesítvén azokat abban a vész megszűntéről, Pécs város területét a zár alól feloldani sürögősen kéri. A zár feloldásával a szokásos heti állatvásárokról hasított körmű állatok: szarvasmarhák, sertések, juhok és kecskék felhajtása ismét szabaddá, de természetesen csak vészmentes területekről s a kivétel a városból szintén meg van engedve bárhová, a zár alá helyezett területek kivételével.

— **(Megszökött tolvaj.)** H e r n e r József püspökmárokai szolgáló még az ősszel meglopta a gazdáját. A lopás rabizonyosodván, a mohácsi járásbíró megindította ellene a bűnvizsgálatot, a minek eredményétől, úgy látszik, igen tartott H e r n e r József, mert egy szép napon szó nélkül odább állt Püspök-Márokról. Most aztán, hogy elő kellene állítani, nem találják a megszökött tolvajt sehol s így a mohácsi kir. járásbíró elrendelte országos köröztetését.

— **(A kintornás büne.)** T i m á r Lajos, szegvárdi illetőségű kintornás a napokban összeütközésbe jött a rendőri kihágásról szóló paragrafussal, mert engedély nélkül mulattatta a jámbor halandókat kintornája művészi dalaival. E miatt a rendőrkapitányság 10 frt pénzbüntetésre, esetleg 2 napi elzárásra ítélte, a mely büntetést most kellene neki kiállania. Azonban a kintornás azóta messze jár már s most a hol ráakadnak, két napig beteszik a kóterba, hogy kiállja a büntetését, mely elől megszökött.

— **(Fürdés márciusban.)** Regényes históriát csiripelnek most a balokányi tó melletti fák verebei. A regényes história, hogy szomorúan, öngyilkossággal nem végződött, az csak két derék kőműveslegénynek köszönhető, a kik a kellő pillanatban — mint életmentők — szerepeltek s kihalászták a tó vizéből azt a kislányt, a ki belevetette magát a vízbe, kétségteletlenül nem azért, hogy szabad fürdőt vegyen, a mire még különben hideg idő is van, hanem, hogy beleveszzen a tóba, a melyhez aztán sirva járhatott volna ki zarándoklásra az, ki miatt a lányka szívében megfogamzott a szörnyű gondolat, hogy megvált az élettől, hogy beleöli magát a vízbe. Az öngyilkosjelölt kislány azonban nem jól választotta meg az időpontot; mert akkor vetette magát a habokba, mikor a tó körül még jártak-keltek az emberek, a kik közül azán két bátor kőműveslegény utána ugrott a leánynak a vízbe s mielőtt annak a hidegfürdő okozta didergésen kívül más baja is lett volna, szépen kimentették őt s hazavitték szüleihez, a kik bizonyára fognak rá módot találni, hogy leányuk ne repetálja meg a — hidegfürdőt.

— **(Csendőrököt insultáló cigányasszonyok)** 10-én délelőtt nagy ribilliót csapott a Nepomuk-utcában a kir. törvényszék épülete előtt egy csomó cigányasszony. A törvényszék előtt végtárgyaláson álló Sárközi bandához tartozó asszonyok voltak ezek, a kik — mikor a végtárgyaláson tanukul megjelent — csendőrök kijöttek a pátából, mint a raj, ugrottak fel a földről, hol az egész járdát ellepték s a csendőrökre kezdtek szitkokat szórni azért, mert embe-reiket — szerintük — ők keverték a bajba. Nagykiabáiba, ökleikkel fenyegetözve, rohantak a csendőrök után, a magok ékes nyelvén fejezve ki méltatlankodásukat azok ellen.

-- Deglett macskával vallattad az uramat; degelj meg te is, te bibas csendőr!

Ilyen és ehhez hasonló átkozódásokat hallatott a kócos siserahad, míg csak a csendőrök el nem siettek körükből. A dolognak folytatása lesz a bíróságnál, hol az insultáló asszonyokat a csendőrök feljelentik.

— **(Törvényhatósági vásárrendtartások.)** A vidéki iparhatóságoknak általában sok dolgot adtak azok a surlódások, melyek a vásárokat látogató iparosok és kereskedők között a sátoelhelyezési sorrend miatt felmerültek s a melyeket a hatóságoknak legjobb igyekezet mellett sem sikerült minden alkalommal igazságosan eldönteni, mivelhogy a legtöbb községben írásba foglalt vásárrendtartásról szó sincsen. A hol van is, az csak községi határozaton alapul, ez pedig — tekintve, hogy a kis- és nagyközségek vásárrendészeti jogokat nem gyakorolnak — nem bír szabályrendeleti kötelező erővel. E vizátság megszüntetése érdekében — mint értesülünk — a belügyminiszter vármegyénk alispánjához is rendeletet intézett, melyben felhívja, hogy a vásártartó községek vásárrendtartási törvényhatósági szabályrendelettel alapíttassanak meg.

— **(Felvétel az állami képzőintézetekbe.)** A vallás- és közoktatásügyi miniszter valamennyi tanfelügyelőhöz, kinek kerületében állami tanító, tanítónő vagy óvónő-képző intézet van, a nevezett intézetknél megkívánt felvételi vizsgálatok tárgyában körrendeletet intézett. E körrendeletében elrendeli, hogy az intézetek igazgató tanácsa, illetőleg igazgatója az összes szükséges adatok világos kitételével és hangsúlyozásával minden év május hó 1-én tegyék közzé s küldjék meg tankerületük összes felső nép-, polgári fiu- és leányiskolák igazgatóinak az ifjuság tájékoztatása céljából. Utasítja az igazgatóságokat, hogy a megüresedő helyekről, ösztöndíjakról, ingyenes és kedvezményes helyekről pontos kimutatásokat készíttessenek. A kérvények benyújtásának határidejéül május 31-ét tűzi ki. Az 50 krajcáros bélyeggel ellátott folyamodványhoz csatolandó bizonyítványok: a szülők bizonyítványa arról, hogy a törvényben megkövetelt életkort a pályázó betöltötte; orvosi bizonyítvány s a családtagok számáról s egyéb családi viszonyokról szóló hiteles bizonyítvány. A miniszter ezenkívül megállapítja a felvételi vizsga módozatait is.

— **(Nem lopott, csak a lovait abrakolta.)** Szalai János, sárbogárdi illetőségű kocsisról, többször vette észre a gaz-

dája H o b i e r Minaly, Makár utcai lakos, hogy bejár a kamrába olyankor is, mikor nem kellene. 9-én aztán megleste és rajta esipte, a mint Szalai egy álkulcsossal az este sötétjében kinyitotta a kamra ajtaját s bement oda. Persze a meglepett kocsis azzal védekezék, hogy ő nem akart lopni, csak a lovaknak vitt volna abrakot, de a gazda ezt nem hitte el neki s most folytatják a vizsgálatot a tolvaj kocsis ügyében.

— **(Megugrott tolonc.)** P o l r e i s z Nándor nevű kovácssegédet nyomoz most rendőrségünk, a ki bár zala-szentiváni illetőségű, mégis messze elszármazott szülőfalujától s legutóbb Vác város határában szerepelt, de nem mint kovácssegéd, hanem mint műkedvelő rabló, a mennyiben megtámadott az országuton egy embert s azt ki akarta rabolni, hogy így jusson pénzhez. Azonban műkedvelősködésében póruljárt, mert elfogták a csendőrök és be akarták kísérni Budapestre. Polreisz Nándor pedig, felhasználva a legelső kedvező alkalmat, megugrott s mikor a csendőrök újra elfogták, átadták a rendőröknek, hogy azok viseljék gondját. Ezek aztán szépen a börtönbe juttatták, a hol hat hónapig ülven, szabaddá lett helyezve, de illetőségi helyére akarták toloncolni. Polreisznak nem volt inyére a kényszerutazás s kísérői elől ismét megugrott, még pedig oly szerencsével, hogy most már nem került kézre. Nem lehetetlen, hogy erre felé vette útját s most rendőrségünk keresi a megugrott toloncot.

— **(Verekedő rákok.)** Liptódon (Baranya megye) folyó hó 7-én Milinovics Sztankó, Knezovics Ljubimir és Knezovics Milinka a kocsmában iddogáltak. Minthogy azonban a fizetés dolgában sehogy sem tudtak tisztába jönni s mivel már a bor is jól feltűzelte őket, szépecskén összevesztek. Midőn Knezovics Ljubimir Milinovicsnak egyet-mást szemére hányt, ez felugorván amazt torkon ragadta, de Knezovics sem lévén rest, Milinovicsnak karjait ragadta meg, a mely alkalmat felhasználván a harmadik, Knezovics Milinka, botjával Milinovicsnak a fejét betörte. Ez különben Milinka részéről köicsön kenyér volt. Tavaly ősszel ugyanis a himesházi vásárról jött haza Milinkovics és Knezovics Milinka, a ki amannak kocsi-jára kérezkodott, de az őt élesvégű botjával szájon ütötte. Milinkovics tehát visszakarta a köicsönt és most az ágyat nyomja.

— **(Csattanós hirmondó.)** Ilyen új-ag is van, nemcsak Telefon Hirmondó. És sokkal egyszerűbb is a szerkezete, mint annak, mert nem kell hozzá más, csak egy hatalmas tenyér, meg egy médium, a ki arra kíváncsi, hogy mi ujság. Ezt a csattanós hirmondót pedig egyik vendéglőstünk találta fel, a ki az a'antasabb stammgazstok számára a kis képes Budapestet járattja, hogy azok abból olvassak ki egy-egy pohár bor mellett, hogy mi ujság. 12-én délelőtt úgy ebéd után, mikor a kocsmában nem volt más, csak a vendéglős kis lánykája, betévedt oda D e l i Ágoston nevű, állítólag hosszuhetényi illetőségű vándor kalapossegéd, a ki a kis lányt meg se látta, de annál jobban meglátta a „Budapest“ képes ujságot és csupa ujságvágyból annyira szerelmes lett bele, hogy keblére szoritván, a kabátja zsebébe csuszattatta. Ekkor más értékesebb tárgy után nézett, a mit eltegyen, de a kis lány a papája után kez-

dett kiáltozni s ezen a legény annyira megijedt, hogy kifutott a korcsmából. A vendéglős azonban utána ment s mikor utolérte, mindjárt az általános európai helyzetről kezdészködött tőle. Az azonban nem olvasván még a „Budapest“ et, nem tudott felvilágosítással szolgálni, mire aztán a vendéglős kivette a kabátja zsebéből az ujságot — a mit oda csusztatott — s ő mondta el a legénynek úgy a politikai, mint a közgazdasági, de különösen a rendőrségi híreket, csak úgy olvasatlanul, jobbról balról valami tizet, melyeknek mindenike csattanós volt. A legény pedig a híreknek kézzelfoghatólag történt átadását még meg is köszönné, kijelentette, hogy többé nem lesz kíváncsi az európai konstellációra, s ennek bizonyosságul úgy elszellett, hogy eleddig a rendőrség se tudta megtalálni.

— **(Lerugta a fülét a ló.)** Csizmadia Károly úszóghí lakosnak hasonnevű, alig 12 éves fia kedden majdnem életével fizette meg, hogy ilyen fiatalon belekontárkodott az apja dolgába. Mert az utóbbinak volt a dolga rendszeren, hogy két lovát — min fuvarozni járt — reggelenként megvakarja, a miben azonban kedden a fia megelőzte, nagy passzióval vakargatva a lovakat korán reggel az istállóban. Az egyiket, a sárgát már műértőleg ellátta a gyerek, azonban mikor a másikhoz, a pejparipához lépett, az meghorkant tőle és felé rugott. Ha a fiu el nem ugrik, bizonyára homlokra rugja a ló; így csak a fülét rugta meg, de azt aztán olyan erővel, hogy a gyerek füle félig leszakadt a fejtől. Vérrrel borítva futott a fiu az apjához, a ki első rémtünetében és dühében a pejparipát jól eltángálta, aztán pedig felrakta a fiut a kocsiára és behozta Pécsre. Itt az orvosok felvarrták a fiu lerugott fülét, még pedig oly szerencsésen, hogy az már pár nap alatt teljesen odaforr s a gyermeknek mi baja sem lesz.

— **(A szomszédok.)** Két szomszéd állt 12 én a rendőrség előtt, az egyik a kajlabajuszu Dénes Márton, a másik a borotvátlan képű Pitypám Ferenc. Az első mint vádló, a második mint vádlott. Dénes Márton két nagy lépéssel előbbre lépett az ajtószarokból s azt mondta a rendőrbiztosnak, hogy ez az ember reá szolgált arra, hogy jól megbüntesse a tekintetes ur, mert elverte őt. Pitypám Ferenc szintén két lépéssel előre lépett és most már ő kerekedett felülre. Azt kérdi, hogy mit ér vele Dénes Márton, ha ő rá tisztességesen reá sóznak is? Lesz e abból neki haszna? Megverte, aztán megverte, mert azt mondta neki, hogy bolond. Dénes Márton bólintott egyet a fejével és reahagyta:

— Az már igaz, hogy azt mondtam.

— Na hát, kapja föl a szót Pitypám, pedig nem voltam bolond, mert ha az lettem volna, hát akkor a szamarat vertem volna meg és kendet kötöttem volna el.

Élénk nevetés hangzott a védekezésre. A biztos ur nevetett, hogy még a könyei is kicsordultak. A nevetés aztán átragadt a panaszos Dénes Mártonra is. Két lépést megint előre curukkolt s azt mondta a biztosnak:

— Ne kezdjen kérem tovább a dolgunkkal: beszüntetem a panaszt.

— **(Magyarország német zászló.)** Burgsteigertől írják Japannak: A délnémet drávgózhajózási társaság, mely csak

nemrégiben vette át a Barcstelepen székelő Drávgózhajózási vállalat egész hajóraját, az itt lévő uszályaira általános megbotránkozásra már napok óta a délnémet kék, fehér kék lobogót tűzi ki. Azt hisszük, méltányos és nagyon kívánatos dolog volna, ha mindjárt az illető társaság Münchenben is tartja székhelyét, de Budapesten üzletigazgatóságot tart fenn, ha hajói magyar vizeken járnak, magyar parton kötnek ki és magyar buzát szállítanak, hogy ilyen esetben a magyar nemzet lobogóját használja. Ajánljuk ezt az illető mérvadó körök szives figyelmébe.

— **(Sajtópör a győr-veeszprémdombovári vasut miatt.)** A győr-veeszprémdombovári vasut miatt, melynek első engedményese Festeticz Andor gróf, volt földmívelési miniszter, az engedélyt Széll C-re átruházta, ez utóbbi perbe keveredett Fejér Márton és Kiss Jenő ügyvédekkel. Az egész ominózus ügyről a „Magyar Esti Lap“ Budapesten hosszabb cikket közölt „Meghurcolt miniszter“ cím alatt, mely cikért Fejér Márton és Kiss Jenő sajtópert indítottak. A sajtópert f. hó 16-án fogja tárgyalni a budapesti esküdtszék.

— **(Új személy- és podgyászdíj-szabás a dunántúli helyi érdekű vasuton.)** A m. kir. államvasutak igazgató-ágának értesítése szerint a dunántúli helyi érdekű vasuton f. év május hó 1-től fogva új zónarendszerű személy- és podgyászdíj-szabás lép életbe, melylyel az eddig érvényben álló hasonló díj-szabás érvényen kívül helyezettük. E díj-szabásba az eddigi két szomszédos forgalom mellett még egy harmadik vétetett fel, továbbá az I. osztály menetdíjai a távolsági forgalom minden viszonylatában, a II. osztály menetdíjai azonban csak a XIII. és XIV. vonalszakaszban emeltetnek föl, míg a III. oszt. menetdíjak változatlanul maradnak.

— **(Színészek igazgatótanácsa.)** A színészek országos kongresszusán, melyet tegnap és tegnapelőt tartottak meg a vidéki színtársulatok kiküldöttei Budapesten, a színész egyesület központi igazgatótanácsába Mészáros Lajos színtársulatunk kitűnő tagját is megválasztották; Follinus Aurel és Somogyi Károly igazgató pedig a vidéki tanács tagjai lettek.

— **(A pécs-barcsi vasut.)** mely állami biztosításban részesül, április 1-én nem veszi igénybe az elsőbbségi kötvények ki-sorsolt szelvényeinek beváltására az állami előleget, mivel üzletve, a tavalyihoz hasonlóan, midőn ez előleget szintén nem vette igénybe, elég szép eredménnyel záródott.

— **(Állatjárványok.)** A földmívelési miniszterium legújabb kimutatása szerint az állatjárványok Baranyavármegyében következő helyeken fordultak elő: száj és körömfajás Baranyavár, Beremend, Devecser, Hosszúhetény, Kassa, Monostor, Magyar Bóly, Rácpetret, Siklós, Szentászló községekben; rühkór Nagy Budmér, Tökés községekben; sértésorbáné Kátoly, Magyar-Úrögh és Nagyharsány községekben, veszettség Nagy-Váty községben (1 eset) és sertésvész 86 községben. Tolnamegyében takonykór és bőrféreg 1 községben, száj és körömfajás 5 községben, sértésorbáné 3 és

sertésvész 6 községben lépett fel. Somogy-megyében veszettség 3 községben, sertésvész pedig 129 községben fordult elő a legutóbbi idő alatt.

— **(A barcsi szolgabíró.)** A Kaposvár e hó 5-én e cím alatt megjelent közleményére vonatkozólag értesítenek bennünket, hogy Barcson a szolgabíró nem mint a nevezett lap írja május 1-én, hanem augusztus 1-én fog felállítani, e késésnek oka ugyanis abban leli megoldását, hogy a szolgabíró részére igénybe veendő lakás még csak ekkor lesz átvehető. Barcsi főszolgabírónak Fenyő Ödön jelenleg szigetvári főszolgabírót emlegetik.

— **(Szerencsétlenség.)** Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt ma egy építkezésnél a Barátur-környéken, hol egy régi házat bontanak le, hogy újat építsenek a helyére. A bontási munkálatok közben a ház egyik fala egyszerre csak leomlott s a közelben álló Dömsé István köműveslegényt kis híjja, hogy maga alá nem temette. A köművest így is oly szerencsétlenül ütötte le lábáról az aláomló faltömeg, hogy azonnal bal lába egészen összezsuzódott. Ápolás végett bevitték a kórházba a szerencsétlenül járt köművest.

— **(Millenniumi ünnepély.)** A barcsi iparos egyesület, mint tudósítónk írja, méltó módon óhajtván hazánk ezer éves fennállását megünnepelni, kebelében elhatározta, hogy a millennium kiállítás tartama alatt felolvasó társas és szavaló ünnepélyeket rendez és megbizza a kör választmányát, hogy az ünnepélyek minél fényesebb sikerének elérése céljából alkalmas programot dolgozzon ki, melyet azután a kör szives engedelmével mi is közölni fogunk olvasóinkkal.

— **(Zalamegye főispánja)** nem az eddig annyira emlegetett gr Jankovich L. lengyelítói főszolgabíró lesz, hanem mint lapunkat megbízható forrásból értesítik, a kormány által ez állásra dr. Hertelendy Béla nagykanizsai ügyvéd, volt képviselő van kizemelve.

— **(Három jómadár.)** Az éjjel nem kevesebb, mint három részeg embert vittek be a rendőrök, közönség elleni kihágás miatt, a kóterba Egyikök, Kral Samu, nem idevaló; csajjai illetőségű cipészlegénynek mondja magats a másik kettőt pedig Haubler Péternek és Fakin Andrasnak hívják. Most egyelőre a rendőrség gondvisele-e alatt aluszszák ki a részegség mámorát s majd illetőségi helyükre fognak toloncoltatni.

— **(Lóvásár Darányban.)** Tegnapelőt Darányban nagy lóvásár volt, dacára annak hogy a felhajtott lovak száma felülmulta az eddigi vásárok alkalmával felhajtottak számát, azok mégis aránylag nagyon magas árban keltek el a mi annak tulajdonítható, hogy a lóvásárlásra érkezett olaszok nagyon sokat, és magas árak mellett vásároltak. E vásár a közönségnek legalább némileg pótolta azt az anyag veszteséget, mely a sertésvész következtében őket érte.

Vidéki hátralékosainkat tisztelettel kérjük, sziveskedjenek hátralékaikat mielőbb beküldeni.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SAUTTER GUSZTAV PLE NINGER FERENC
TAJZS KÖZSEF
kiadó

A legkitünőbb

és

legolcsóbb

hektograf-

anyag

kapható

T a i z s J ó z s e f

könyvnyomdájában

P é c s e t t,

Mária- és megye-utcza sarkán.